

F. PALNAK:

Zakaj polaga kukavica jajca v tuja gnezda?

orov gozd je bil zasenčen kakor veliko svetišče. Poln temnozelenih svetlobe, poln miru in prijetnosti, poln udobnih bivališč raznim krilatim in nekrilatim gozdnim stanovalcem. Tu so plezale žolne, tam so skakale penice; po vrhah so se podile ter se cukale veverice, po tleh pa je počasi in moško koračil oče slinar ter gledal bistro, kje bi si izbral najtolstejšo globanjo. V najmračnejši temi se je skrivala kukavica kakor bi jo bolele oči od prevelike solnčne luči, ki se je zlivala na sveti, tibi mrak po gozdu. Ali so bili radevedni solnčni žarki na to, kaj se godi za temnimi zelenimi zagrinjali! Prosili so vetrček, da je nagubil zavese, in so ob strani lahko polukali na rjava tla, da so se mali črni žužki hitro poskrili v žametni mah, ki je ovijal starim borom debele noge...

Tako je bilo v tem gozdu, in mirno, lepo so živeli njegovi prebivalci; le tupatam sta se stopli veverici ter se povlekli za čopke na ušesih, zakrile so žolne, zasmejala se je kukavica...

Tedaj pa je zajokal neko pomlad ves gozd. Komaj so zasvetili prvi žarki, ki so toplo objeli in poljubili še mrzlo zemljo, komaj so hotele pribosti na dan prve borove igle, pa je moral gozd zajokati — ker je začutil svoj pogin... Dobil je novega stanovalca, majhnega rjavega in rumenopogastega. Plazil je po deblovem razpokanem lubu, a ne bi ga zapazilo najboljše oko: mali metuljček si je dal našiti krila iz takobarvene tkanine, kakor so bili oblečeni stari bori. Ej, pa ni bil sam ta borov prelec, izredil si je družine, obiloglave in vednolačne — raztrosil in razmetal jo je po vsem gozdu, da se je pasla po sočnatih iglah v borovih vršičkih. Velike, debele, ruse in črnoprogaste gosenice so se počasi premikale od igle do igle — same vse polne bodic in kocinic — ter odirale in odjedale neobhodno potrebno moč borovemu gozdu. — To se je zgodilo neko pomlad, in zato je zajokal ves gozd...

Tedaj pa se v svoji veliki stiski obrne do svojih prebivalcev — zbere jih s klicem, ki je šel kakor piš vetrčka, nežnega in rahlootožnega, po vejah ter jim toži svojo nadlogo. Resno je zmigavala žolna s svojo debelo glavo, pokimala je veverica in zamahala z repom, žalostno so gledale druge ptice — in v ozadju je čepela kukavica in mislila, mislila. Vsak je bil prepričan, da je pomoč nujna, ker je sila največja. A kako? „Da bi bili žužki za lubom!“ je vzdihnila žolna. „Da bi bili trdi kakor lešnik, zglodala bi jih!“ je prikimala veverica. „Da bi gosenice ne imele kosmatin! A naši želočki so prenežni,“ so žalostno pritezale male, glasne pevke, ki so se naselile v gozdu.

Vzdihnil je gozd: vedel je, da je uničen, če mu ne pomorejo njegovi stanovalci. Vzdihnil je in zaječali so mogočni bori prav pri koreninah in za-

lostno klonili vrhove. Prelčeve gosnice pa so se zvijale po mladih vršičkih. Vzdihnil je gozd pa se obrnil do kukavice, ki še dosedaj ni izpregovorila. — Zasmilil se je gozd tudi nji in zakukala mu je v odgovor:

„Bi; mogoče bi ti pomogla; pa sama ne morem. Veliko je število pisanih kosmatink, ki te uničujejo; moj želodec je trden in ne bojim se kocinic — le preveč jih je in jaz moram skrbeti tudi za svoj rod. Zato ne morem letati vedno po gozdu in prežati na tvoje škodljivce. Naj prevzemo drugi ptiči za me valjenje in rada ti pomorem v stiski.“

Zopet je šel otožen piš po vrh; zopet je gozd prosil podpore.

Tedaj pa se je začelo vrvenje in ščebetanje med malimi krilati, obljubili so svojo pomoč — in gozd je bil rešen: Kukavica se je spravila nad prelce ter jih grabila, kolikor in kjer mogla — da je imela želodec znotraj čisto kosmat; svoja jajca pa je znosila sosedom, da ji izvale zarod ter ga spravijo pokonci.

Kdo je srečnejši?

*Rekla je v gredici roža:
„Kdo srečnejši je kot jaz?!
Name zlati solnček sije,
vetrec boža mi obraz!“*

*To je slišal drobni ptiček
in dejal ji je tako:
„Lažeš, lažeš, rožica;
bolj je srečna ptičica!
Dvigne se visoko v zrak
in prepeva pesemco!“*

*Slišal ju je Tonček mali,
nasmajal se in dejal:
„Ptičica in rožica,
vedve lažeta obe!
Jaz sem srečnejši kot ve!
Pa je vtrgal mlado rožo,
v zanjko ptičico ujel.*

Bogomil Gorenjko.

